

สารบัญ

บทที่ 1 การประกันภัย (Insurance)	1
อำนวยการ (Introduction)	1
ความหมายของการประกันภัย	3
การประกอบการของบริษัทประกันภัย	5
การศึกษาวิชาประกันภัย	11
ภัย (Hazard)	14
ประเภทของการเสี่ยงภัย	14
ประโยชน์ของการประกันภัย	15
ความแตกต่างของการประกันภัยกับการพนัน	16
ปัจจัยในการประกอบการรับประกันภัย	18
บริษัทประกันภัยใช้ประสบการณ์	18
บริษัทประกันภัยต้องใช้ทฤษฎี	19
1. Theory of Probability (ทฤษฎีที่น่าจะเป็นไปได้)	19
2. Law of Large Numbers (กฎที่ถือจำนวนมาก)	19
3. การควบคุมเรื่องการเงิน	20
การคำนวณเบี้ยประกัน	20
ทุนประกัน (Sum Insured)	21
1. ทุนประกันจ่ายเป็นจำนวนสูงสุด	21
2. ทุนประกันจ่ายให้เท่าที่เกิดเสียหายจริง	22
3. ทุนประกันจ่ายตามที่กำหนด	22
ประเภทของภัย	22
1. ภัยที่ถูกทำขึ้น (moral hazard)	22
2. ภัยที่เกิดขึ้นเอง (physical hazard)	22
สัญญาประกันภัย	22
ลักษณะของสัญญาประกันภัย	23
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัย	24
สัญญาประกันภัยนี้ต้องพิจารณาถึงกฎสากล	24

บทที่ 2 การประกันอัคคีภัย (Fire Insurance)	26
ความหมายของการประกันอัคคีภัย (Fire Insurance)	26
ประเภทของวินาศภัย	26
ความเสียหายที่เป็นเหตุต่อเนื่องจากอัคคีภัย	28
ภัยที่ไม่อยู่ในความคุ้มครองของกรมธรรม์	28
ภัยพิเศษ	29
วิธีหาประกัน	29
กรมธรรม์ประกันอัคคีภัย	31
สัญญาประกันอัคคีภัย	31
กรมธรรม์ประกันอัคคีภัย	31
ข้อยกเว้น	32
เงื่อนไขการรับประกันภัย	33
ตารางกรมธรรม์ (The Schedule)	39
ใบแทรกกรมธรรม์	40
การประกันอัคคีภัยแบบกระแสรายวัน (Adjustable Insurance or Policy)	40
เอกสารแนบท้ายว่าด้วยเงื่อนไขพิเศษการประกันแบบกระแสรายวัน	42
Declaration Policy	43
ลักษณะสำคัญของสัญญาประกันภัย	44
ส่วนได้เสีย (Insurable Interest)	45
ประเภทของส่วนได้เสีย	46
ขนาดของส่วนได้เสีย	46
การเลือกภัยในแง่ของบริษัทประกันภัย	47
ข้อสรุปในการเลือกภัย	49
สมาคมประกันวินาศภัย	49
การจำกัดความรับผิดชอบของบริษัทประกันอัคคีภัย	50
หลักการในการรับผิดชอบ	50
1. การชำระเบี้ยประกัน	51
2. การประกันที่ต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริง	51
3. กรณีหลังจากการเสียหายเกิดขึ้น	51
4. การทำประกันต่อ (Reinsurance)	52
การประกันร่วม (Co-Insurance)	52

สูตรของ Co-Insurance clause	53
Pro-Data Distribution Clause	54
การประกันต่อและการประกันช่วง	55
การประกันต่อ (Reinsurance)	55
การประกันช่วง	56
การทำ Reinsurance	57
1. Facultative	57
2. Treaty	57
ประโยชน์ของการประกันช่วงและประกันต่อ	57
การสลักหลัง (Endorsement)	58
1. กรมธรรม์ผนวก (Additional Insurance Form)	58
2. ข้อกำหนดพิเศษ (Special Clause)	58
เงินสำรอง (Reserve)	59
Unearned Premium Reserve	59
Loss Reserve	59
บทที่ 3 การประกันภัยทางทะเล (Marine Insurance)	63
ประวัติของการประกันภัยทางทะเล	63
การประกันทางทะเลคืออะไร	64
1. Cargo Marine Insurance	64
2. Hull Marine Insurance	64
การค้าระหว่างประเทศ (International Trade)	64
1. Exporter	64
2. Shipper	64
3. Forwarding Agent	64
4. Carrier	64
5. Clearing Agent	64
6. Bank	64
7. Importer	65
เงื่อนไขในการส่งของจากผู้ขายไปยังผู้ซื้อ	65
1. F.O.B.	65
2. C & F	65

3. C.I.F.	65
เอกสารสำคัญในทางการค้า (Commercial Document)	65
1. ใบกำกับราคาสินค้า (The invoice)	65
2. ใบตราส่งสินค้าทางเรือ (The bill of lading)	65
3. ใบแสดงการประกันภัย (The insurance certificate or special policy)	66
4. ตัวแลกเงิน (The bill of exchange)	66
การชำระเงินระหว่างประเทศ (International Payment)	66
บทบาทของธนาคารในการชำระเงินระหว่างประเทศ	67
ลักษณะสำคัญของกรมธรรม์ประกันภัยทางทะเล	68
1. ต้องมีความซื่อสัตย์ซึ่งกันและกันอย่างสูงสุด (Utmost Good Faith)	68
2. ส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันได้ (Insurable Interest)	69
3. กรมธรรม์เป็นเอกสารที่โอนกันได้อย่างเสรี (Assignment of Policy)	70
4. ค่าชดใช้ค่าสินไหมหรือค่าเสียหาย (Indemnity)	70
Protection & Indemnity Insurance	71
การยื่นคำร้องขอชำระค่าแห่งความเสียหาย	72
5. การสวมสิทธิ (Subrogation)	72
6. ข้อกำหนดโดยปริยาย (Implied Warranties)	73
เรือต้องมีสภาพพร้อมที่จะออกทะเลได้	73
เรือต้องเดินตามเส้นทางที่ใช้กันปกติ	73
ประเภทของกรมธรรม์ประกันภัยทางทะเล	74
1. กรมธรรม์เพื่อความคุ้มครองแก่ตัวเรือ สินค้า และค่าระวาง (Hulls, Cargoes & Freight) ..	74
2. กรมธรรม์ประเภทกำหนดทุนประกันและไม่กำหนดทุนประกัน (Valued & Unvalued Policy)	74
3. กรมธรรม์ที่กำหนดระยะเวลาของสัญญาและกรมธรรม์ที่คุ้มครองเพื่อการขนส่งเฉพาะครั้ง (Time & Voyage Policy)	75
4. กรมธรรม์ที่กำหนดระยะเวลาแบบพิเศษ (Special Time Policy)	75
5. กรมธรรม์เพื่อความคุ้มครองแก่เรือหลายลำ (Fleet Policy)	76
6. กรมธรรม์ที่คุ้มครองทรัพย์สินที่อยู่กระจ่ายกันไป (Blanket Policy)	76
7. กรมธรรม์ที่ระบุชื่อเรือและกรมธรรม์ที่ไม่ระบุชื่อเรือ (Name & Unnamed Policy)	76
8. กรมธรรม์ที่ไม่กำหนดระยะเวลา (Open Cargo Form)	76
9. กรมธรรม์ที่ให้ความคุ้มครองภัยพิเศษ (Special Hazard Policy)	77

กรรมธรรม์ประกันภัยทางทะเลแตกต่างกับอัครภัยอย่างไร	77
ส่วนได้เสีย	77
กรรมธรรม์ประกันภัยทางทะเลคุ้มครองภัยทั่วไป	77
1. ภัยจากท้องทะเล (Perils of Seas)	78
2. โจรกรรม (Piracy, Thieves)	78
3. ภัยซึ่งเกิดจากการโยนของทิ้งทะเล (Jettisons)	78
4. การกระทำโดยทุจริตของคนเรือ (Barratry)	78
5. ภัยอื่น ๆ (Other Perils)	78
ภัยพิเศษ (Extraneous Risk)	79
การประกันสินค้าที่ขนส่งทางทะเล	80
1. Single Risk Insurance	80
2. Open Cargo Forms	80
ประเภทของความเสียหาย	80
ความเสียหายโดยสิ้นเชิง (Total Loss)	81
ความเสียหายเพียงบางส่วน (Partial Loss)	81
Particular Average	83
Free of Particular Average (F.P.A.)	84
1. แบบของอเมริกัน (Free of Particular Average American Condition)	84
2. แบบของอังกฤษ (Free of Particular Average English Condition)	84
With Particular Average (W.P.A.)	84
All Risk	84
สรุปประเภทของความเสียหายบางส่วนเฉพาะสินค้า	85
เงื่อนไขสถาบันประกันภัยทางทะเลด้วยการประกันสินค้า (Institute Cargo Clauses W.A.)	85
เงื่อนไขว่าด้วยสงคราม	90
เงื่อนไขว่าด้วยการนัดหยุดงานของกรรมกร	92
หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติทั่วไปในการรับประกันภัยทางทะเล	94
ตัวผู้เอาประกัน	94
การที่บริษัทดำเนินการ โดยผ่านนายหน้าหรือตัวแทน	94
การคำนวณเบี้ยประกัน	95
ตัวเรือที่ให้บริการทุกสินค้าหรือที่จะรับประกันตัวเรือ	97
การเดินทางของเรือ	97

ท่าเรือ	98
ภาวะเศรษฐกิจและการเมือง	99
สินค้าที่บรรจุในหีบห่อ	99
ในการรับประกันบริษัทจะพิจารณาถึงภัยต่าง ๆ	99
ความสำคัญของการประกันภัยต่อสังคม	100
ประโยชน์ของการประกันภัยทางทะเล	100
สรุปการประกันภัยทางทะเล	101
ข้อสังเกตของการประกันภัยทางทะเล	101
ข้อยกเว้นของการคุ้มครองทั่วไป	101
ภาคผนวก	102
สัญญาประกันภัยทางทะเล	102
ชุดที่ 1 สัญญาประกันภัยทางทะเลและกรมธรรม์ประกันภัยฯ	102
ชุดที่ 2 กรมธรรม์ประกันภัยทางทะเลและ Institute Cargo Clauses	125
บทที่ 4 การประกันรถยนต์ (Automobile Insurance)	138
อารัมภบท	138
ภัยต่าง ๆ เกี่ยวกับรถยนต์	139
หลักและทฤษฎีของการประกันรถยนต์	139
การแบ่งประเภทของรถยนต์	142
รถนั่งส่วนบุคคล (Private Car)	142
รถสาธารณะ (Commercial Vehicle)	142
รถจักรยานยนต์ (Motor Cycles)	142
ประเภทของการคุ้มครอง	143
การคุ้มครองทุกอย่าง (Comprehensive Cover)	143
การคุ้มครองบุคคลที่สาม (Liability to the Third Party)	145
ความคุ้มครองความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก	146
ตารางสรุปประเภทของการคุ้มครอง	147
ใบคำขอ	148
รายละเอียดแบบใบคำขอ	149
รายงานการสำรวจรถยนต์	153

กรมธรรม์ (Policy)	153
การเริ่มและการสิ้นสุดของกรมธรรม์	154
การสลักหลัง (Endorsement)	154
การแจ้งอุบัติเหตุและการสำรวจความเสียหาย	157
การเข้าสวมสิทธิ (Subrogation)	163
การประกันต่อ (Reinsurance)	163
1. Facultative Reinsurance	163
2. Treaty Reinsurance	163
3. Pools Reinsurance	164
การยกเลิกกรมธรรม์	164
การคิดเบี้ยประกัน	165
รถส่วนบุคคล (Private Car)	165
รถบรรทุก (Commercial Vehicle)	165
รถจักรยานยนต์ (Motor Cycles)	165
อัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์	167
ส่วนลด (Discount)	195
Excess Discount	195
Fleet Discount	195
No Claim Bonus	195
การขยายการคุ้มครองไปต่างประเทศ	196
การหาประกันรถยนต์	196
ตัวแทน (Agent)	196
นายหน้า (Broker)	196
การเก็บเบี้ยประกัน	196
การจำกัดความรับผิดชอบ	196
กำหนดจำนวนทุนประกันสูงสุดและต่ำสุดเอาไว้	196
กำหนดให้ผู้เอาประกันรับผิดชอบตัวเอง	197
การเลือกรับประกัน	197
ตัวผู้เอาประกัน	197
ลักษณะของรถเอาประกัน	197
ทุนประกัน	198

การเก็บรักษา	198
ประเภทของภัย	198
การทอดทิ้งไม่ดูแลทรัพย์สิน	198
ฐานะการเงินของผู้เอาประกันไม่ดี	198
การชดใช้ค่าเสียหาย	199
หลักการชดใช้ค่าเสียหาย	199
การประกันรถยนต์กับความสัมพันธ์ของรัฐ	200
ประโยชน์ต่าง ๆ ของการประกันรถยนต์	200
โทษต่าง ๆ ของการประกันรถยนต์	201
สิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง	201
สรุป	201
สรุปข้อคิดเห็นเรื่องการประกันรถยนต์	206
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535	208
บทที่ 5 การประกันอุบัติเหตุ (Accident Insurance & Casualty Insurance)	221
อรรถกถา	221
ประวัติของการประกันอุบัติเหตุ	221
ความเป็นมาของการประกันอุบัติเหตุในประเทศไทย	222
ความหมายของการประกันอุบัติเหตุ	223
บุคคลที่มีส่วนในการประกันอุบัติเหตุ	223
ผู้รับประกัน (insurer)	223
ผู้เอาประกัน (insured)	223
ผู้รับประโยชน์ (beneficiary)	224
ผู้เสียหาย	224
กรรมธรรมการประกันอุบัติเหตุ	224
ประเภทของการประกันอุบัติเหตุ	224
การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล (Personal Accident Insurance)	224
การประกันเกี่ยวกับการโจรกรรม	225
การประกันอุบัติเหตุเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อผู้อื่นหรือบุคคลที่สาม (General Public Liability)	225
การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล (Personal Accident Insurance)	225

ความหมาย	225
ความสำคัญของการประกันอุบัติเหตุ	226
ประโยชน์ของการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล	226
แบบอื่น ๆ ของการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล	227
การประกันการโดยสารเครื่องบินพาณิชย์	227
การประกันอุบัติเหตุ 24 ชั่วโมง	227
การประกันอุบัติเหตุแบบมาตรฐาน	227
การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลแบบหมู่ (Personal Accident Group Insurance)	227
ข้อยกเว้นที่บริษัทประกันภัยไม่คุ้มครอง	228
หลักในการพิจารณารับประกันของบริษัท	228
ลักษณะของกรมธรรม์	229
สาระสำคัญของสัญญา	229
สาระของเงื่อนไขทั่วไปของกรมธรรม์	229
เงื่อนไขในการจ่ายค่าทดแทน	229
ข้อยกเว้น	229
ระยะเวลาที่คุ้มครองของกรมธรรม์	229
การแจ้งความเสียหาย	229
กรมธรรม์ไม่มีผลบังคับ	230
การบอกเลิกกรมธรรม์	230
การคืนเบี้ยประกัน	231
ข้อพึงสังวร	231
การคำนวณเบี้ยประกัน	231
การแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ	232
การประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลแตกต่างจากการประกันวินาศภัย	232
ตัวอย่างเงื่อนไขการจ่ายค่าทดแทน	233
หมวดที่ 1	233
หมวดที่ 2	233
หมวดที่ 3	233
หมวดที่ 4	233
เหตุที่บริษัทประกันอุบัติเหตุได้รับเงินมาก	234
การประกันเกี่ยวกับโจรกรรม	234
โจรกรรมแบบชิงทรัพย์ (robbery)	234

โจรกรรมแบบขโมย (theft)	234
โจรกรรมแบบลักเล็กขโมยน้อย (larceny)	235
โจรกรรมแบบบุกรุก (burglary)	235
ลักษณะของกรรมธรรม์ประกันโจรกรรม	235
การโจรกรรมแบบ Burglary	235
1. การประกันโจรกรรมขนย้ายเงินสด (Cash in Transit)	235
2. การประกันเงินสดที่อยู่ในสำนักงาน	237
3. การประกันโจรกรรมเครื่องใช้ในสำนักงาน (For Business Premises)	237
4. การประกันโจรกรรมเครื่องใช้ในบ้าน (Private Residence)	237
5. การประกันความซื่อสัตย์ของพนักงาน (Fidelity Bond or Fidelity Guarantee Bond)	237
6. การประกันแบบ All Risk	237
สัญญาประกันโจรกรรมเป็นสัญญาต่างตอบแทน	237
เรื่องที่ควรพิจารณาในการทำประกันโจรกรรม	238
หลักในการเลือกภัย	238
การประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลที่สาม หรือต่อบุคคลอื่น (General Public Liability or General Liability Insurance)	238
ประเภทของบุคคลที่มีส่วนในการรับประกัน	239
ประเภทของการรับประกันบุคคลที่สามหรือบุคคลอื่น	240
1. ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจต่อบุคคลอื่น (Business Liability)	240
2. การประกันความรับผิดชอบผู้วิชาชีพ (Professional Liability)	242
3. การประกันความรับผิดชอบส่วนบุคคลต่อบุคคลอื่น (Personal Liability Insurance)	244
การประกันพืชผล (Crop Insurance)	250
อริสมบัติ	250
การประกันพืชผลคืออะไร	250
จุดเริ่มต้นของการประกันภัยพืชผลในประเทศไทย	250
หลักการง่าย ๆ ของการประกันภัยพืชผล	251
ประเภทของการประกันภัยพืชผล	251
ประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันภัยพืชผล	253
ข้อจำกัดของการประกันภัยพืชผล	254
โครงสร้างของการประกันภัยพืชผลในประเทศไทย	254
สรุปผลของการประกันพืชผลที่ผ่านมา	258
ผลการรับประกันภัยพืชผลแยกตามปีประกัน	258

รายละเอียดวิธีการประกันภัยการเพาะปลูกฝ้าย	259
การประกันภัยพืชผลของไทยในปัจจุบัน	259
แผนงานของโครงการประกันภัยพืชผลในระยะสั้นและข้อจำกัด	260
ปัญหาและอุปสรรคของการประกันภัยพืชผล	260
การประกันปศุสัตว์ (Livestock Insurance)	262
การประกันโคนมในประเทศไทย	264
กฎเกณฑ์ของการรับประกันโคนม	265
ข้อสังเกตของการประกันภัยพืชผลและการประกันปศุสัตว์	269
ภาคผนวก	270
บริหารการเสี่ยงภัย (Risk Management)	270
คำจำกัดความของการเสี่ยงภัย (Risk)	270
ประเภทของการเสี่ยงภัยในทางธุรกิจ	270
คำจำกัดความของบริหารการเสี่ยงภัย	271
หน้าที่ของผู้จัดการเสี่ยงภัย	271
เทคนิคในการบริหารการเสี่ยงภัย	272
กฎเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการบริหารการเสี่ยงภัย	274
การประกันวิศวกรรม (Engineering Insurance)	274
ประวัติและการวิวัฒนาการของการประกันวิศวกรรม	275
Contractors All Risks Insurance (C.A.R.)	275
Erection All Risks Insurance (E.A.R.)	275
Machinery Breakdown Insurance (M.B.)	276
Boiler and Pressure Vessel Insurance (B.P.V.)	276
ลักษณะสำคัญของกรมธรรม์แบบ Engineering	278
Contractors All Risks (C.A.R.) Insurance	278
วิธีการประกัน	278
ขอบเขตของความคุ้มครอง	279
ผู้เอาประกัน (Insured)	280
ระยะเวลาของการคุ้มครอง (Period of Insurance)	280
จำนวนทุนประกัน (Sum Insured)	280
การกำหนดค่าชดใช้ (Excesses)	280
ค่าสินไหมทดแทน (Indemnity)	281

การตีราคาค่าเสียหาย (Settlement of Losses)	281
การกำหนดอัตราเบี้ยประกัน (Rating)	281
สิ่งจำเป็นที่จะต้องทราบสำหรับการรับประกันรายหนึ่ง ๆ	284
ประสบการณ์ในด้านความเสียหาย (Loss Experience)	286
สาเหตุที่การประกันอุบัติเหตุไม่แพร่หลาย	286
บรรณานุกรม	287
ภาคผนวก	289
ดัชนีรหัสลักษณะของภัย	289
หลักเกณฑ์ทั่วไป	306
1. การใช้อัตราเบี้ยประกันภัย	306
2. อัตราเบี้ยประกันภัย	306
3. กำแพงกันตลอด	307
4. ประตุที่กันไฟได้	307
5. ลำดับชั้นของสิ่งปลูกสร้าง	307
6. อัตราเบี้ยประกันภัยเพิ่ม (Surcharge) สำหรับสิ่งปลูกสร้างที่ไม่เป็นภัยโคดเดียว	308
7. เบี้ยประกันภัยขั้นต่ำ	308
8. เขตอันตราย	309
9. อัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับการประกันภัยระยะเวลาสั้น	309
10. อัตราเบี้ยประกันภัยระยะเวลาเกินกว่า 1 ปี	311
11. อันดับชั้นและอัตราเบี้ยประกันภัยส่วนภูมิภาค ซึ่งมีใช่เป็นภัยโคดเดียว	312
อัตราเบี้ยประกันอัคคีภัยตามลักษณะของภัย	313
สำหรับภัยที่มีเงื่อนไขพิเศษ	339
อัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับภัยเพิ่มเติม	344
อัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับภัยเนื่องจากผลเสียเมื่อกิจการหยุดชะงัก หรือผลเสียหายเนื่องจากผล กำไร (Business Interruption or Loss of Profit)	345
สิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะของภัยเป็น โคดเดียว	345
ส่วนลดในกรณีที่มีอุปกรณ์การดับเพลิง	345